

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 389/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **STOCK Plzeň-Božkov s. r. o.**, Palírenská 641/2, Plzeň-Božkov, Česká republika, IČO 27 904 636, zastúpenej advokátkou JUDr. Andreou Kús Považanovou, Elišky Peškové 15/735, Praha, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16 CbPv 3/2011-1423 z 23. novembra 2021 a č. k. 16 CbPv 3/2011-1455 z 5. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júna 2022, doplnenou o plnomocenstvo 29. júna 2022, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadostučinenie (v bližšie nešpecifikovanej výške, pozn.).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sa viedlo konanie o žalobe sťažovateľky, ktorou sa na žalovaných domáhala ochrany práv plynúcich z ochranných známk (žalobný nárok č. 1 až 11) a náhrady škody vo výške 1 506 102 eur (žalobný nárok č. 12). Okresný súd čiastočným rozsudkom č. k. 16 CbPv 3/2011 z 20. mája 2013 vyhovel žalobe sťažovateľky (v časti žalobných nárokov č. 1 až 11) a uložil žalovaným povinnosti špecifikované vo výroku jeho rozhodnutia, pričom toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 Cob 238/2013 z 18. decembra

2014. Predmetom sporu tak zostal zostávajúci nárok na náhradu škody. Dňa 6. februára 2019 sťažovateľka doručila okresnému súdu podanie, ktorým vzala žalobu čiastočne späť v časti žalobného nároku č. 12 vo výške 1 306 102 eur.

3. Sťažovateľka nadväzne podaním z 20. októbra 2020 žiadala o vydanie rozhodnutia o vrátení súdneho poplatku. Dôvodila tým, že o časti žalobného nároku č. 12 okresný súd nikdy nekonal a že k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo pred prvým pojednávaním, v ktorom sa riešil žalobný nárok č. 12 (13. februára 2019). Na predchádzajúcich pojednávaniach nebol prejednaný žalobný nárok č. 12, ale konalo sa len o žalobných nárokoch č. 1 až 11.

4. Okresný súd napadnutým uznesením z 23. novembra 2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom najskôr ozrejmil, že sťažovateľka mu doručila žalobu 19. apríla 2011, ktorú neskôr žiadala zmeniť v časti požadovanej výšky náhrady škody (1 531 448 eur), pričom prvé pojednávanie sa uskutočnilo 27. februára 2012 a okrem neho sa do čiastočného späťvzatia žaloby uskutočnilo ešte päť ďalších pojednávanií. Nadväzne s poukazom na znenie § 11 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) neprijal argumentáciu sťažovateľky, keď uviedol, že zákonodarca nepripúšťa vrátenie súdneho poplatku po prvom pojednávaní a taktiež nerozlišuje, či predmetné späťvzatie v časti žalobného petitu bolo alebo nebolo predmetom prvého pojednávania, keďže na prvom pojednávaní sa prejednáva žaloba ako celok, teda obe strany sporu sú oboznámené s predmetom konania.

5. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej argumentovala nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 662/2017 z 20. júna 2018 (ďalej len „nález“) s tým, že za časť súdneho poplatku zloženú za dotknutú časť žalobného nároku č. 12 jej okresný súd neposkytol žiadne „protiplnenie“, nebol spotrebovaný, a preto jej má byť vrátený. Podľa jej názoru musí byť pojem „prvé pojednávanie“ interpretovaný ako prvé pojednávanie vo veci dotknutého žalobného nároku.

6. Napadnutým uznesením z 5. apríla 2022 sudca okresného súdu zamietol sťažnosť sťažovateľky.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenia za zjavne neopodstatnené, arbitrárne a porušujúce princíp zákazu *denegatio iustitiae*, pretože závery v ňom uvedené sú podľa jej názoru založené na nesprávnej interpretácii a aplikácii § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. Jej argumentácia spočíva v postate na rovnakých námietkach, aké uplatnila v konaní pred okresným súdom. Naďalej je presvedčená o tom, že pojem prvé pojednávanie musí byť interpretovaný ako prvé pojednávanie, na ktorom sa koná vo veci dotknutého žalobného nároku.

8. Nevrátením súdneho poplatku okresný súd sankcionoval sťažovateľku za okolnosti, ktoré objektívne nevedela ovplyvniť, pretože vzhľadom na priebeh súdneho sporu okresný súd nekonal vo veci žalobného nároku č. 12 v dobe od podania žaloby 15. apríla 2011 do 13. februára 2019, keď sa uskutočnilo siedme pojednávanie. Poukazuje tiež na v poradí šieste pojednávanie uskutočnené 22. novembra 2017, na ktorom mal okresný súd výslovne uviesť, že do tohto pojednávania nevykonal nič vo veci žalobného nároku č. 12, dohodol so stranami sporu ďalší postup a odročil

pojednávane na neurčito bez toho, aby začal konať vo veci dotknutého nároku. Od tohto postupu sudcu na predmetnom pojednávaní sťažovateľka odvodzuje svoj názor, že nárok na náhradu škody nebol dosiaľ prejednaný.

9. Súčasne sťažovateľka citovala závery ústavného súdu vyjadrené v jeho náleze s tým, že podstatný pre posúdenie jej veci je všeobecný záver týkajúci sa zmyslu a účelu súdnych poplatkov, ktoré musia byť chápané ako poplatok za službu, ktorej vykonanie strana sporu od súdu očakáva. Takou očakávanou službou bolo konanie vo veci žalobného nároku č. 12, k čomu došlo až na siedmom pojednávaní 13. februára 2019, t. j. po jeho čiastočnom spät'vzatí.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K náležitostiam ústavnej sťažnosti

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde podanie podané v elektronickej podobe bez autorizácie podľa zákona o e-Governmente je potrebné ústavnému súdu dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa zákona o e-Governmente; ak sa dodatočne nedoručí ústavnému súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Ústavný súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

13. Citovaný § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde [ale obdobne i § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] jednoznačne inštruje, že podania vo veci samej urobené v elektronickej podobe musia byť autorizované podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Autorizácia sa vykonáva zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou podľa zákona č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách) v znení neskorších predpisov. Podanie uskutočnené podľa zákona o e-Governmente je doručené súdu uložením správy, t. j. okamihom, odkedy je správa objektívne dostupná prijímateľovi v jeho elektronickej schránke (§ 32 zákona o e-Governmente). Lehota na doplnenie podania vo veci samej je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť (dôvodová správa k Civilnému sporovému poriadku, tiež Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J.,

Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 441. ISBN: 978-80-7400-629-6.)

14. Bez potreby detailnejšieho vysporiadavania sa s vecou, v ktorej sa sťažovateľka domáhala poskytnutia ústavnoprávnej ochrany jej namietaných práv, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka, resp. jej právna zástupkyňa, doručila ústavnému súdu 3. júna 2022 elektronické podanie – ústavnú sťažnosť, ktoré neobsahovalo elektronický podpis, pričom sťažovateľka toto elektronické podanie v zákonom stanovenej lehote nedoplnila. Ústavný súd tak na podanie sťažovateľky nemusel prihliadať. Pre nesplnenie podmienky doplnenia neautorizovaného elektronického podania v zákonom stanovenej lehote neprichádzala v danej veci do úvahy ani výzva na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

15. Sťažovateľka, resp. jej právna zástupkyňa, sa zákonným ustanovením uvedeným v bode 12 dôsledne neriadila, pretože ústavná sťažnosť nebola ústavnému súdu doručená v zákonom aprobovanej podobe ani v dodatočnej zákonnej lehote, v dôsledku čoho podanie sťažovateľky nespĺňa zákonom ustanovené formálne náležitosti, čo samo osebe predstavuje dôvod na odmietnutie jej ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

16. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

III.2. K namietanému porušeniu práv

17. Napriek už uvedenému záveru ústavný súd, vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti (nad rámec rozhodnutia o odmietnutí ústavnej sťažnosti z procesných dôvodov), pre úplnosť považuje za potrebné dodať, že aj pri vecnom posúdení by musel ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť, a to z nasledujúcich dôvodov:

18. V časti smerujúcej proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka by musela byť ústavná sťažnosť sťažovateľky odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. Napadnuté uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom totiž mohlo byť (a v tomto prípade aj bolo) preskúmané súdom prvej inštancie v zmysle § 239 ods. 1 CSP, a to na základe sťažnosti sťažovateľky ako osobitného prostriedku procesnej obrany, ktorá v tomto prípade predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľky. O tejto sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 5. apríla 2022, čo s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy a z neho vyplývajúci princíp subsidiarity, vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

19. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu sudcu z 5. apríla 2022 by musel ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Podľa názoru ústavného súdu bola aplikácia a interpretácia dotknutých ustanovení zákona o súdnych poplatkoch (najmä § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch) zo strany okresného súdu odôvodnená ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne), za súčasného zohľadnenia jeho účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd súhlasí s názorom okresného súdu, že čiastočné späťvzatie žaloby počas konania po niekoľkých pojednávaniach nemohlo a nemôže vyvolať

vrátenie súdneho poplatku a že ak došlo k prejednávaniu veci, k prednesu strán sporu, prípadne k dokazovaniu, vrátenie súdneho poplatku nemá opodstatnenie. Skutočnosť, že súd vo veci rozhodoval čiastočným rozsudkom, ktorým rozhodol o časti uplatneného nároku, konkrétne v rozsahu bodov 1 až 11, nemôže byť v okolnostiach danej veci vnímaná tak, že nárok č. 12 nebol predmetom prejednávanej veci ako takej s odôvodnením, že sa o ňom začalo konať až neskôr. Ako totiž vyplýva z rozhodnutia vo veci samej, ktoré si ústavný súd zadovážil prostredníctvom webu, na prvom pojednávaní uskutočnenom 27. februára 2012 (na ktorom už boli obe strany sporu uzrozmene s celým žalobným návrhom) sťažovateľka ako žalobkyňa predniesla celý žalobný návrh zahŕňajúci aj uplatnený nárok na náhradu škody, ku ktorému sa žalovaní vyjadrili, v podaní z 18. mája 2012 navrhla vo vzťahu k tomuto nároku znalecké dokazovanie, ak by nepostačoval ňou predložený znalecký posudok, a v priebehu sporu modifikovala tento svoj žalobný nárok, čo sa týka výšky. Z tohto pohľadu obostojí tvrdenie okresného súdu, že na prvom pojednávaní prejednal vec samu vrátane všetkých nárokov, z ktorých pozostávala od samotného počiatku súdneho sporu, pretože táto celá vec bola predmetom konania.

20. Ústavný súd tak vzhľadom na prezentované uzatvára, že by nebol oprávnený vstupovať do ústavne udržateľnej interpretácie zákona o súdnych poplatkoch v situácii, keď okresný súd zvolil podľa jeho názoru ústavne korektný výklad týchto právnych noriem. Z namietaného uznesenia okresného súdu nevyplýva taká aplikácia relevantnej právnej úpravy, ktorá by bola nesúladná s jej jazykovým vyjadrením alebo by bola popretím jej účelu a zmyslu. Je potrebné dodať, že sťažovateľka poukazovala na zmysel a účel zákona o súdnych poplatkoch vyjadrený v náleze ústavného súdu prísne izolovane, bez zohľadnenia kontextu celej tam prejednávanej veci, i veci, ktorá je predmetom jej ústavnej sťažnosti. Okresný súd sa však dostatočne vysporiadal i so závermi vyslovenými v náleze ústavného súdu (bod 15 napadnutého uznesenia), a preto na ne ústavný súd poukazuje bez potreby ich rekapitulácie.

20.1 V závere okresnému súdu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska vytknúť arbitrárnosť, ktorá by zakladala porušenie sťažovateľkou označených ústavných práv. A preto, ako už bolo uvedené, by prezentované závery zakladali podľa mienky ústavného súdu zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti v tejto časti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu